

РОПОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України.

◆ № 74 (574) ◆ Субота, 24 квітня 1993 року ◆

Ціна 8 крб.

ПОШТОВХ ДО ДОБРОСУСІДСТВА

Учора був останній день перебування парламентської делегації Молдови у Києві. А в четвер, як ми вже повідомляли, її прийняв Голова Верховної Ради України І. Плющ.

На початку зустрічі глава українського парламенту, вітаючи гостей, сказав, що Україна прагне розвинути з Молдовою міцні й різнобічні відносини. А зміцнення міжпарламентських зв'язків мо-

же стати поштовхом до подальшого розвитку взаємовідносин в інших сферах.

Продовжуючи розмову, керівник делегації П. Лучинскі розповів про роботу молдовського парламенту щодо прийняття найважливіших для країни законодавчих актів, системи приватизації в Молдові, ситуації в Придністров'ї (Закінчення на 5-й стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПОТРІБНА НОВА ДЕРЖАВНА ПРОГРАМА ЛІКВІДАЦІЇ НАСЛІДКІВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ АВАРІЇ

Про це йшла мова на зустрічі Президента України Л. Кравчука з представниками спільноти «Чорнобиль». Така програма, наголосив у своєму виступі президент спільноти «Чорнобиль» Ю. Андрєєв, яка б реально, ефективно захищала людей — і потерпілих від катастрофи, і всіх, хто живе в Україні.

Своє бачення проблеми висловили на зустрічі представники Міністерства охорони здоров'я, Міністерства та Міністерства фінансів. Підбиваючи підсумки зустрічі, Л. Кравчук підкреслив: нова державна програма потрібна, але необхідно в той же час скоригувати існуючі чорнобильські програми, щоб люди вже зараз відчували турботу і підтримку.

7

РОКІВ

минає
26 квітня
з дня
Чорнобильської
аварії

І сьогодні немає, мабуть, у світі людини, яка б не знала цього слова — «Чорнобиль».

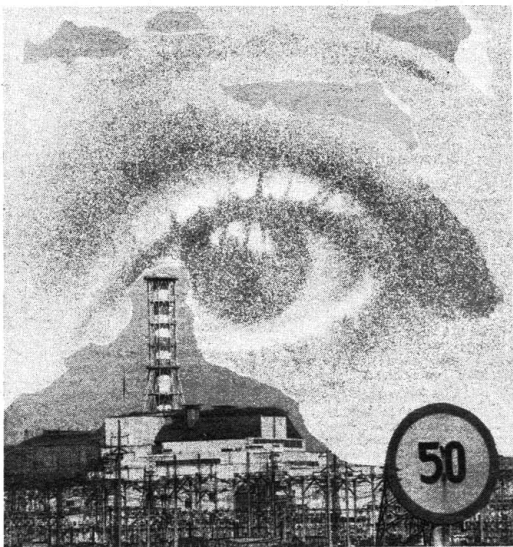
Воно — у своєму загальнолюдському значенні — не перекладається.

Але це — наш біль! Біль, який ми не можемо, не маємо права перекладати на прийдешні покоління.

Ми замикали перед ними. Ми замикали перед світом.

Чи стали ми мудрішими за ці 7 років!

[Матеріали до річниці Чорнобильської катастрофи читайте на 6-й стор.]

Колаж Михайла САЧКА.

ЗАЯВА НАРОДНОЇ РАДИ

Під тиском промуніцистичних сил у Верховній Раді Президія Верховної Ради на чолі з Головою Верховної Ради І. С. Плющем 21 квітня шляхом індивідуального опитування розпочала збирання підписів членів Президії під Постановою «Про Укази Президії Верховної Ради України від 26 і 30 серпня 1991 року «Про тимчасове припинення діяльності Компартії України» і «Про заборону діяльності Компартії України». Цією Постановою названі Укази Президії Верховної Ради визнаються такими, що втрачають чинність.

Об'єднано підставою для прийняття Постанови було звернення до Президії 237 народних депутатів України з такою вимогою, а також висновки слідчої групи Генеральної прокуратури

України про безпідставність кримінальних звинувачень керівництва Компартії України у підтримці своїми діями державного перевороту 19—21 серпня 1991 року.

Народна Рада вважає таке однозначне тлумачення Президією висновків Прокуратури неправомірним. Прочитують саму Постанову Прокуратури від 29 січня 1993 року, на яку посилається Президія.

«В той же день (19.09.91) ооко 13 часов по указанию Гуренко С. И. эта шифтелеграмма от имени Секретариата ЦК КПУ была отправлена в обкомы и горкомы партии, а также в Крымский реском Компартии Украины для исполнения.

(Закінчення на 4-й стор.)

ЧИ ПАХНЕ НАФТОЮ ПОЇЗДКА?

Це питання найбільше цікавило журналістів — учасників прес-конференції Прем'єр-міністра України Л. Кучми, присвяченої підсумкам дев'ятиденної поїздки нашої урядової делегації по країнах Перської затоки. Відповідаючи на запитання, Л. Кучма пояснив, що ніде, в жодній з держав, які відвідала делегація, питання про поставки нафти не порушувалося, окрім як сьогодні Україна просто неспроможна завантажити її у великий кількості морським шляхом — немає відповідних терміналів. Але про перспективи співробітництва в цьому питанні мова, звичайно, йшла. При цьому Л. Кучма підкреслює, що в європейських країнах до наших проблем ставляться нині з більшим розумінням, ніж, скажімо, в Росії чи Америці. Говорячи про досягнення держав, які відвідала делегація, Прем'єр-міністр назвав їх фантастичними.

Парламентська хроніка

МАЛИМИ СИЛАМИ, АЛЕ ПЛІДНО

Вечірнє засідання 22 квітня

Газові пістолети і балончики скоро зможемо придбати у спеціалізованих магазинах. Адже саме на цьому засіданні Верховна Рада прийняла постанову «Про внесення доповнень до Спеціального порядку набуття права власності громадянами на окремі види майна». (Для найбільш зацікавлених: дозвіл — ліцензія чи сертифікат — на виробництво, ремонт і реалізацію газової зброї будуть видавати на рівні МВС України, а дозвіл на право купівлі і носіння — на рівні РВВС).

Загалом же вечірнє засідання пройшло напрочуд конструктивно, і Верховна Рада розглянула чотирьох дню (13) питань порядку денного, як і було заплановано. Прийнято низку законів і постанов. Зокрема, про внесення змін і доповнень до Закону «Про підвищення соціальних гарантій для трудящих», про спеціальні зв'язки, формений одяг та знаки розрізнення в органах внутрішніх справ України... Схвалено у другому читанні й Закон про аудиторську діяльність. Причому цей За-

кон не викликав у присутніх практично жодних зауважень. «Ось як треба готувати документи!» — підкреслює Голова Верховної Ради України Іван Плющ. Та, можливо, не лише у якості підготовки документів справа?

Голова парламенту Республіки Молдова П. Лучинскі, з виступу якого почалося вечірнє засідання, наголосивши, що історія залишила нам у спадок низку проблем, заклавши розв'язувати їх і за Святим Письмом: «Прийдіте, розсудимо разом». Зокрема, спікер сказав, що дуже важливо різнобічно й повно гарантувати права румунів і молдован в Україні та українців у Молдові. Для цього в Молдові «розроблено комплексну програму поступового переведення дошкільних закладів і шкіл на українську мову навчання і виховання дітей у всіх населених пунктах компактного проживання українців. У столиці відкрито українську бібліотеку імені Лесі Українки.

(Закінчення на 2-й стор.)

ЗНОВУ ЦІНИ РВУТЬ СТОП-КРАН

Як повідомили в Міністерстві транспорту, з 25 квітня вчетверте підвищуються діючі тарифи на проведення пасажирів і багажу залізничним транспортом (крім приміських перевезень).

Парламентська хроніка

МАЛИМИ СИЛАМИ, АЛЕ ПЛІДНО

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.).

Заявив П. Луцький і про необхідність, тільки мирно розв'язувати придністровський конфлікт, відзначивши при цьому конструктивну позицію України, і про потребу розвивати інтеграційні процеси, відновлюючи старі і встановлюючи нові зв'язки. Наприкінці виступу П. Луцький запросив І. Плющу відвідати Молдову.

Після цього депутати підбили підписки закритих засідань. Прийнявши постанови парламенту, у яких взяли до відома інформацію міністра машинобудування, ВПК і конверсії В. Антонова про оборонну достатність і конверсію промисловості, інформацію голови робочої депутатської групи з питань ядерного роззброєння Ю. Костенка про стан переговорів між урядовими делегаціями України і Російської Федерації щодо ядерного роззброєння та інформацію першого заступника Голови Верховної Ради України В. Дурдинця

про стан переговорів між державними делегаціями України і Російської Федерації щодо Чорноморського флоту.

Після виступу Голови парламенту Республіки Молдова пану Петру Луцький лави депутатів помітно поридили. І на час підрахунку кількості присутніх у залі засідань Верховної Ради України становила, разом з тими, хто сидів у ложах президії та уряду, разом з І. Плющем та В. Дурдинцем, аж... 120 чоловік. Саме голосували за постанову, про яку йдеться на початку матеріалу. Так от, «за» проголосувало... 279 депутатів, «проти»... 1, 49 не голосувало... а всього 320. Одним словом, присутні плідно попрацювали, приймаючи закони і постанови, незважаючи на необхідність дурити електронну техніку. Загалом же протягом засідання кількості присутніх у залі засідань Верховної Ради України коливалася на рівні «контрольної» цифри ±10.

Катерина ВОРОНЕНКО,
Володимир СКАЧКО.

«МИ ПРИЙШЛИ НЕ ДЛЯ ТОГО, ЩОБ ЗАДАВАТИСЯ»

Діалог головного редактора «Голосу України» Сергія Правденка з Прем'єр-міністром Леонідом Кучмою

— Леоніде Даниловичу, у кожного людини, яка працює, мабуть, є свій ідеал підприємства, заводу. Я ось уявляю наше промислове підприємство так. Більшість або навіть увесь трудовий колектив є його співласником, володіє контрольною пакетою акцій. Ясна річ, колективі одну, п'ять, десять, сороч тисяч чоловік підприємством керувати не може. Він обирає, найрозумніших зі свого середовища, раду акціонерів. А вже ця рада наймає директором (менеджерську) команду і ставить перед нею стратегічне завдання, на який рішень вони мають знайти дане виробництво, чого досягти в соціальній сфері. Коли щось не так — рада акціонерів поновлює виконавчу структуру. А який ваш ідеал?

— У пероперативі — сьогодні господар має найкраще керувачого. А коли він справді господар, то він ніколи не візьме про блату. Тільки за діловими якостями. Візьме ту людину, в якій є мізки і яка справді забезпечить працю.

— Господар у вашому розумінні колектив чий... Я кажу про колективну оренду з викупом як хорошу дорогу до приватизації. Це, до речі, соціально мізкий і зрозумілий для нашого народу шлях. Який не відбирає у кваліфікованого робітника права й можливості бути працюючим власником.

— Так, я ось ідею підприємства. Вона справді має бути закладена. Але з урахуванням того, що один трудиться на потужному підприємстві з дорогими основними фондами, а другий, як то кажуть, в шарашкинській конторі, в канцелярії якійсь, де основних фондів — ніт напалка.

— Ви знайоми з чеськими досвідом приватизації?

— Ні. — Ми цікаві. Наша газета опублікувала три статті про нього. Чехи виставляють на аукціон підприємство, і коли на його багато охочих виступає в нього свої приватизаційні плани, держава знімає підприємство з аукціону і піднімає ціну. Якщо мало охочих, вона теж знімає і знижує ціну. Таким чином, по суті, через ринок знаходять і оптимальну ціну, і механізм приватизації.

— Я за аукціонний продаж у принципі. Але для захисту інтересів трудового колективу механізм якийсь має бути вироблений. А от просто передати все колективному, це означає обійти надто багатьох, то невірної сфери. Отже, ми з вами поділяємо саму ідею, а механізм має бути відпрацьований. Бо сьогодні оголошено: кожному, хто працює, — вже акціонер — і нічого від цього не зміниться.

Істотні ж перемини добре видно особливо на невеликих підприємствах. Там помітні збігності в колосах, де відбулося паювання, вже не хочуть бачити у своєму складі лідарів і п'яниць. І тут, як я переконався в полізці по господарствах, дуже багато залежить від голів.

У нашій приватизації відбуваються дивні речі. Десь оголошують про продаж підприємства з аукціону, десь же якісь спроби, діють якісь шляхи. Що сто-

ить за цим? Чи є у нас певна стратегія приватизації?

— У мене таке враження, що Кабінет міністрів узагалі стоїть осторонь цього процесу. По-перше, Фонд держмайна Кабінетові не підпорядкований. Він — у підпорядкованні ВР. Вважаю, яке управління майном має бути, у виконавчої влади.

— Чи не здається вам, що аукціон — це легалізація тінькових капіталів? І потім тим, що можуть призвести до соціального вибуху, протистояння?

— У мене з цього приводу інші думки. Вважаю, що треба декретом закріпити, легалізувати аукціонний продаж і оголошити акційністю всім тіньковим. Тоді вони стануть керівани і працюючими на державу, а не проти неї.

— Як же знайти ту межу, щоб і інтереси трудового колективу не постраждали, і ті, хто може вкласти кошти в підприємство, зробили це? — Трудовий колектив, якщо прийде туди, справний господар і почне працювати, думати про майбутнє виробництва, тільки спасибі за це скаже. А як знайти межу, не протиставити інтереси, давати думати разом — і виконавця і законодавця влади, щоб не популізм нас віда, а доцільність.

— Головне завдання, мабуть, це нове: покладати відчуження працівників від засобів виробництва.

— Це головне, звичайно. Але не рік і не два його доведеться долати.

— Однак у нас є у багатьох депутатів і ідеалістичний підхід: продамо, моваля, все приватизуємо, а різдво вже приватизуємо, а далі — пречудове життя. — Це дилія. Маніловщина. Навіть у країнах з ринковими умовами окремі великі галузі по 10—15 років приватизувалися. Більше того, зарубіжні рецепти ринкових моделей переходу до ринку нам не підходять. Вони забули, сильний часу самі шифували ринок.

— Ви ще вчора — директор величезного підприємства. Як ставитеся до нинішнього директорського корпусу і корпусу голів на селі? У мене, наприклад, дещо негативне ставлення. Бо директор підприємства, що являють собою сировину, а з ними металурги та інші часто ними творять що завгодно. Вони вважають себе великими меценатами. Торгує сировиною

за кордоном і вже думає, що він великий бізнесмен. За прокат, труби своєму колективі «відкинь», мануфактурі накупив — і просто як батько рідний, а про розвиток виробництва не думає. І урядові виставляє претензії: дай кредити, державою, забезпеч економічними зв'язками. Тобто психологія та сама: ходити в кабінеті уряду і вбивати. А що сам у цих умовах може і повинен перебудувати, про те думає мало. Я тому про це питаю, що у плані дії уряду передбачені контракти з директорами. Чи не консерватизм, не старих директорських кадрів? Тих директорів, котрі виконують роль диспетчерів на своєму заводі й іншої ролі не знають? А може, шлях оренди з викупом, шлях приватизації, рада акціонерів і наймання ними директорів дасть знову знову природно зміцніє директорський корпус?

— Звичайно, нові сили, нові люди тут потрібні. Вони є. Їх треба висувати. Але у принципі я спираюсь і спираюсь на директорський корпус, оскільки нині іншої сили нема. Я з багатьма зустрічався. Якщо з одним директором просто не хочеться сидіти поруч, то інший талановита людина.

— Так талановитих трудових колективів і зашпалити. Знаю, скажімо, в Харкові блискучого директора. А що дякую, мені казав: «Мрію, щоб колектив був власником, а мене наймав».

— Так, серед машинобудівників багато талановитих людей, талановитих керівників. Знаєте, вони менше галасують. Працюють. А ситуація у них найгірша.

— Однак частина директорів тільки тим і займається, що вимагає від уряду чітких зв'язків та їх непорушності. Тобто він був зв'язаний з російськими заводами і вимагає, щоб усе так і було. І відправляє продукцію в СНД, не маючи ні договору, ні переказів платіжів. А в Росії, в її уряді, кажуть, ви ж самі відправляли продукцію на зарубіжні, чого ж ви хочете? З них і питаєте. А до нас у редакцію продовжують надходити протести від директорів: зажадайте через газету від Кабінету міністрів зняти попередню оплату. Що, відправити банкрутам? Хіба не краде?

— Іншою це та частина директорського корпусу, котра сама працювати не хоче або не вміє.

— А якіні заходами тут можна виправити ситуацію?

— Не будемо укладати контракти з такими керівниками. Наманію з контрактими треба провистити так, щоб це була не кампанія, не формальність.

— Тобто спробувати впливати зверху, поки не дозріли знизу?

— Знизу важко. Колективи задушені. Усі бояться майбутнього безробіття. На директора рота рокирешавтра опиниться за парканом. А з другого боку, який директор не розуміє, що чим гірше працює колектив, тим більше людей, зрештою, опиняться за парканом.

— Усе-таки колектив-власник краще підбере директора, аніж будь-яке міністерство.

— Мабуть. Ті ж металург (Закінчення на 3-й стор.).

СУСІДИ НАШ ПАРЛАМЕНТ ПОХВАЛИЛИ

І, МАБУТЬ, ВРЕКЛИ. БО ВЧОРА НИМ ЗНОВУ
«ЗАМОРОЗИЛО»

Ранкове засідання 23 квітня

Знавалося, після лекції «розминки» біля мікрофону, якою почалося ранкове засідання, ніщо не відбувалося бурі. Тим чаче, що після першого читання проект Закону «Про кредитні спілки» перероблявся чотири рази — стільки зауважень і пропозицій надійшло до нього. Та ось підходять до першого мікрофона депутат О. Мороз і пропонує не приймати цей Закон. Чому? Мовляв, майбутні кредитні спілки стануть механізмом для відмивання тінькових грошей. І хоча голова постійної Комісії з питань економічної реформи В. Пилипчук, який доповідав за приводу цього проекту, посприх свого опонента все ж таки аргументувавши свою пропозицію, нічого подібного ми так і не почули. «Аргументи» прихильники О. Мороза пред'явили в іншій площині: не проголосували вже за назву і преамбулу майбутнього Закону.

— Стало цілком очевидним, що перед кредитними спілками нашої держави цього дня буде запалено червоне світло.

І ще один цікавий штрих. Коли дішли до поглиненого голосування: чи продовжувати обговорення вже загаданого

го проекту, то проти цього висловилося лише 15 депутатів. Але потрібної більшості голосів ця пропозиція так і не «збрала». Бо 89 депутатів, зареєстрованих у залі, просто не голосували.

Правда, після цього головуючий Іван Плющ поставив на поглинене голосування пропозицію, сформульовану трохи по-іншому: хто за те, щоб зняти проект цього Закону з обговорення. «За» проголосували тільки 72 народних обранці, а 106 знову залишилися «в тіні», тобто, не брали участі в голосуванні. Таким чином В. Пилипчук вартує повернувся на трибуну. Але бувало на хвилину, до тих пір, поки депутати не латиснули на кнопки.

Відпрацюючи ранкове засідання, Іван Плющ зауважив: «Вчора парламенту Молдови відзначили високу продуктивність нашого парламенту. Вони бачили, як ми за годину чи за кілька проголосували цілий документ». Але відносно наших підвладних сусідів. Бо український парламентом (уже вкотре) «заморозило».

Чи надовго?

Володимир
КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Інтерв'ю в кулуарах

Маріям ЧУЧУК, Івано-Франківська область:

— Я вважаю, Микола Костів має швидко, не можна створити, кредитні спілки передавати у площину політичного суперечок. Репліка Олександра Мороза, бачуючи створювати такі структури заради бо вони перетворюються на джерело «відмивання тінькових грошей», на мій погляд, абсолютно не доречна. Це нормальний документ, який регламентує поведінку взаємного фінансування громадян України, і насамперед він розрахований на фізичних осіб, неспроможних сьогодні

купити за півмільйона меблі, телевізор, холодильник — елементарні речі.

Віктор ШИШКІН, Кіровоградська область:

— Як переконався, що такі взаємододатки, які передбачає проект Закону про кредитні спілки, мають бути вільними. Концептуально мене проект задовольняє. Якщо ж він стане товаром, то не варто драматизувати, як це роблять соціалісти, що вона стане заставою. Це питання стосується проблеми власності, тому я сприймається неоднозначно.

«ПРИЙШЛИ НЕ ДЛЯ ТОГО, ЩОБ ЗДАВАТИСЯ»

(Закінчення.
Початок на 2-й стор.)

ги пропонують прискорити акціонування підприємств.

— І це за їхніх дорогих та зношених основних фондів.

— Так. Тому треба якомога швидше зняти вето з Декрету про приватизацію. Це не зверху треба починати, а знизу. Але кроки потрібні виважені. Пам'ятаєте, ми міністерства — скорочували. Виявлялося, величезна дурниця. Тому що в принципі ми в системі нічого не змінювали, а міністерства, комітети лише змінювали виписки на корпорції, концерни і втрачали управління підприємствами. Зміни мають іти еволюційним шляхом. Прийшов час акціонування, акціонерних підприємств. Вони вийдуть зі складу міністерств. Міністерства мають поступово відмирати, висихати. Але повинна залишитися та їхня частина, що буде займатися стратегією. Вона — потрібна. Тому що, скажімо, житло будемо, а рам та дверей не робимо. Комусь це невиділо. І нестикування шило. А в господарстві все має бути уз'язано, продумано так, щоб було вигідно, щоб ланка з ланцюга не випадала.

Що ж спостерігає колосальне з катергоцію проти їх розгону. Хоча я сам багато разів говорив і повторюю: у тому вигляді, в якому вони існують, — це кріпосне право. Я зустрічає за фермером, він каже: дайте нам землю не в різних місцях, а разом, і ми об'єднаємося, лише на зовсім інших основі. Фермери виступають за податок на землю. І правильно. Треба й фермерів підтримувати, і колгоспи. А люди зроблять свій вибір.

— Хочу запитати як про одне. У нас якійсь жалючий і по-моєму дуже шугучий курс купона відносно долара, будь-якої ВКВ. Цей курс не відповідає реаліям і ринку, ні базару. Звідки ж він узятий? Чим його можна пояснити? Як на мене, то це якась шугуча акція і стосовно нас, і стосовно Росії.

— Згоден з цим. Курс — шугучий. Очевидно, є потойбічні сили і всередині країни, і за нашими межами. Вони шпайфують наживку, аби тут її ковтати.

Кажу, очевидно, є надто багато сил у високорозвинених країнах, що хочуть перетворити простори колишнього СРСР на дешеви сировинну базу?

— Так. Пам'ятаєте, що на початку перебудови всі демократи говорили й навіть кричали про те, що комуністи й керівництво колишнього СРСР розпродують сировину?

— Ми робимо те ж саме. У багатому разі більше. Ось коли наступне покоління прийде й подивиться, що за цей час зробили ми, по-моєму, від цього всім стане зле. Я говорив недавно на прес-конференції, що нам мають повернути хоча б десяти

що в доларах, хоча б у вигляді безпроцентних кредитів. Це було б часткове шкодування за те, що за цей час вивезено, грубо кажучи, «на дурень». На жаль, це триває.

Чим же викликає, на Вашу думку, певна незграбність Кабінету міністрів та міністерств саме у зовнішньоекономічній діяльності? Я багато разів їздив за Президентом і бачив, що укладаються протоколи намірів, потім непогано договори, а затім це десь тоне в надрах апарату. А коли через дві три місяці диванься, як працює той чи інший договір — виявляється, ні. Чому? Як примусити цей механізм працювати? Адже на нас просто махнуло рукою як на партнерів неспадних.

— Професіоналізму у нас немає. Тому що ми цим коли практично не займалися. Усе було зосереджено в Москві. Друге — немає спеціалізованого апарату чиновників, а третє — відповідальність втрачала зовсім. Буває, пишеш резолюцію «пропрацювати», «доповідати», «внести» якійсь пропозиції. Якщо сам не нагадаєш, собі до блокноту не запишеш — доведеться нехитим виконання. На Заході неретельний чиновник викличе, аж загуге. А я як Прем'єр-міністр не можу вичити за ці стіни заступника міністра, який не тягне роза. Тому що згідно з застарілим законом я маю запропонувати йому інше місце, а коли він не захоче, то починається бозна-що...

— Отже, негайно потрібні закони про Кабінет міністрів, про державну службу.

— А якщо Крим того, зараз бути державним чиновником зовсім несприятливо. Гроші малі. Тому мало й таких, хто Вітчизні служить. Більше — собі. Звідси й різні зловживання. Іх штовхає на це і критика: мовляв, ледарі. А коли проаналізувати, то чиновницький апарат в будь-якій країні оплачується високо і його поважають. І численний. У міністерстві економіки Франції — сім тисяч чоловік. А ми все ні як не усвідомимо, що управління не 4—5 відсотків економіки України, як це було за Союзу, а всією країною, всією економікою. Вважаємо, що лише давай міністра типу дядька Василія з Києва і більше нікого не треба. А міністерство — це ж мозковий центр.

— Зараз Ви розгадуєте, коли не поміняли, децентралізацію керівництва як засіб стабілізації економіки. Вам не здається, що це вже було і що не треба йти цим шляхом, що не можна в одну річку вступити двічі?

— Не здається. Ми не входимо в старе річчя. Такі завдання не ставили і ставити не будемо. Це неретельно, неможливо і, найголовніше, дуже шкідливо. Сьогодні ми про що говоримо? Про те, що директор будь-якого державного підприємства є керуючим від імені держа-

ви. А держава має його наймати і з нього вимагати. У 1991—1992 роках вимогливість зникла, що системою розвалили і тепер кожен: що хочу, те й роблю. Не в інтересах держави. У країноному разі працює в інтересах лише свого підприємства. А це дуже страшно. Інтереси підприємства й інтереси держави стали розбалансовані. Але є державні договори, вони є в усьому світі і вони контролюються державою. Тому має бути загальнодержавна програма, тобто певна частина зусиль підприємства підпорядкована їй, а в решту держава не втручається. Одна ця частина має бути.

Для того щоб управляти, треба все це мати, чию знати, на що можна розраховувати, бачити й те, що з кожного підприємства надіде до бюджету. А поки замість такої роботи з урядом до нього ставляться за відомим японським принципом, коли у виставці виставляється макет керуючого, а ті, хто має бажання, його б'ють. Тому моя думка така: якщо ми не будемо в одній запряжці, а будемо лебедем, раком та щукою, то стане ще гірше. І депутатам, і директорам треба співробітничати з урядом, тобто пропонувати і реалізовувати те, що корисно для держави, для покращення економіки, а не виступати від імені галузей, підприємств як претендентів на ту чи іншу частину бюджетного пирога, що зменшується.

— У нас галузеві міністерства займаються приватизацією підприємств. Але ж вони собі не воготи, вони розуміють, чим більш буде приватизація, то більше мірою міністерству доведеться змінювати свої функції.

— Це вже не зовсім так. Приватизацією займається Фонд майна. І є розбіжності між міністерствами і Фондом. Фонд не запитую у міністерств, він сам визначає, що приватизувати. А тому сьогодні результати роботи у нього — нульові.

Мені здається, нам не вистачає ясності в приватизації. Ми недостатньо роз'яснюємо народу, яка є програма і як вона виконується, якими методами.

— Згоден. Це й мені док. Люди, котрі зі мною працюють, не збиралися бути підприємцями, віде-прем'єрами, міністрами. У нас не вистачає кваліфікованих кадрів, особливо економістів, особливо в галузі макроекономіки. Ось Віктора Пинзюка багато хто критикує, але він тямуща, талановита людина. Але таких мало. Ми робимо помилки. Адже вперше зайнялися серйозними програмами. А люди справді часто не знають, чим ми займаємося сьогодні. А найголовніше, чим ми будемо займатися завтра, через тиждень, місяць, рік. Стратегія має бути. Має бути мета. Ми бачимо свої недоліки. У міру сил наших виправляємо, але нам потрібні спів-

робітництво й допомога усіх здорових сил суспільства.

— У нас економіка розгорнута в бік сировинних галузей. Виробляємо з землі, переобробляємо. А на виході, на жаль, маємо не особливо багато. Що можна зробити за таких умов, чи намічаються якісь тенденції?

Структура перебудова економіки — величезне завдання. Ми взяли його розв'язувати. Проблем багато. Деякі підприємства треба дійсно зачиняти або різко переорієнтувати. І паралельно турбуватися про створення нових робочих місць. Взаємозв'язати цей процес буде дуже складно.

Мені здається, ми забули досвід радянської, який зараз знаходиться б. Адже саме вони й старалися виробляти в даному регіоні те, що є доцільним, а що невигідно робити на місці — купували. Уникали зв'язків заради зв'язків.

Треба дати дорогу експертам зі структурної перебудови промисловості. Ми зараз розробляємо цілий ряд програм, найголовніше — з енергозберігаючих технологій та ресурсозбережних. У нас серйозно ніхто цим не займався.

— Тобто можна сказати, що уряд практично зайнявся структурною перебудовою економіки?

— Так. Розробкою таких програм.

— Ви перший на всю країну назвали про мафію і корупцію...

— Ось цей процес йде, а інші — ні.

— І не тільки йде. Тому що там задіяні потужні особисті інтереси. Чи не здається Вам, що півний час виділяти службу боротьби з організованою злочинністю в окрему структуру. Скажімо, створити Національне бюро боротьби з мафією та корупцією. Щоб працівники цього бюро на місцях не піддавали нікому. Не залежали від жодної з місцевих влад ні в чому. А бюро підлягало б контролю чи Прем'єру, чи Президенту. Я маю на увазі створити службу навіть не на чолі з генералами, а на чолі з досвідченими й честолюбними, ще молодими та енергійними майорами й підполковниками. Досвід війни мають. Ось і нехай заробляють генеральські зрізки, розкриваючи великі справи.

— Переконаний, що не питання назріло. Національне бюро створювати треба. Люди можуть зрозуміти помилки уряду, Верховної Ради, Президента, але вони не хочуть, і правильно, миритися з розгулом злочинності, з корупцією. Частину людей до цього бюро треба взяти з СВ та 6-го управління МВС, але й з інших структур, залучити завдання боротьби з мафією та корупцією, діяти паралельно.

— Мабуть, потрібні саме паралельні потужні структури, щоб вони один одного не перекривали.

— Практичний досвід по-

дібною роботи у світі існує. Наприклад, є ж у США федеральні структури, не залежні від місцевих органів.

— А тепер, коли дозволите, інша тема. Не може її не зачепити. Адже поперед 9 травня, а Ви народилися до війни. Що для Вас означає цей день?

Справді, я пам'ятаю війну. Для мене цей день — світле свято, найкращий день в моєму житті. Це день нашої перемоги над фашизмом і перестали гинуть на війні. Користуючись нагодою, хочу передати через газету улюбленим ветеранам. Нехай вибачать вони нам за те, що ми так глибоко їх не можемо зрозуміти, одержавши неелегко спадщину в управлінні державою.

— І останнє запитання. Можливо, дещо містичне. Чи не здається Вам, що Бог покарав слов'ян? Особливо східців. Ми опинилися в ХХ столітті в жалючому становищі. Думаю, за що? Починаю перебачати в пам'яті. Це, бачу, окупація Російської імперії, з 60-х років минулого століття поклали за царями, де ще оголошували «батьство благом»? І закінчили положення в 1918-му, розстріляли дітей. І, що дивно, інтелігенція йшла в убитці. А затім ми дружно зайлися проповідати безбожність, гтеїзм. Ми не від того опинилися там, де опинилися. Адже ми не ледарі. Адже і українці, і росіяни, й інші, хто емігрував десятками роками тому, посядають гідне місце в тих суспільствах, в тих країнах. Та й не дурніші ми за інших. Мимоволі починаю думати про спокуювання гріха воїнства, безбожності.

І соціальний експеримент з побудови світлого майбутнього сприймає як кару Божу.

— Перетинає кордон й одразу ж — інший світ, інша психологія. Там теж зараз у багатьох країнах важко. Але кожен прагне нагородити того, хто краще живе. А у нас психологія: у сусіда корова здохла — дрібниці, а приємно. За 70 років у виводили страх, задрігали. Страх поклали, а задрігали досі залишилися. Це нам дуже заважає.

Нещодавно звернув увагу — в Західній Україні, в Закарпатті живуть багато краще. Будують прекрасні будинки, люблять багатіри. А чому? Та тому, що не 70 років будували «світле майбутнє», а лише мріяли.

— Уряд має намір виступити і вести свою політику?

— Ми прийшли не для того, щоб здаватися. Позиція наша відома. Сьогодні тих повноважень, що вони є в уряді, не досить. Треба не лише писати декрети, а й мати силу та владу проводити їх у життя. Тому, коли нас зрозуміють, правильно, ми будемо з задоволенням працювати. Якщо є хтось охочий і він має свіжі думки — прихोďte.

Ми завжди підтримаємо розумних і сміливих людей.

— Дякую за бесіду.

Записав Володимир СКАЧКО.

АДВОКАТИ ЗАХИЩАЮТЬСЯ

Президент спілки адвокатів України В. Медведчук звернувся до Президента України Л. Кравчука з листом, у якому роз'яснює причини всеукраїнського страйку адвокатів, що триває з 5 квітня. В. Медведчук виступив за припинення фактичного руйнування інституту адвокатури в нашій державі.

Страйковий акції адвокати вимагають створення економічних передумов загальної доступності юридичної допомоги населенню, а також ефективного застереження західів з тим, щоб до юридичної практики не допускалися фікції сумнівної чинності, а захист прав громадян не перетворювався на джерело збагачення підприємницьких структур.

В своєму листі В. Медведчук, зокрема, зазначає, що до проблем адвокату з розумінням ставляться сьогодні і їх колеги — судді, прокурори, слідчі...

НЕМА ПРІОРИТЕТІВ, ТОМУ Й СЛАБКІ

Про характер обговорення воєнної доктрини в парламентському залі спілкуєся Валерій Ізмалков (Запорізька область).

— Для того, щоб прийняти такий документ, як воєнна доктрина, треба визначитися в головних моментах загальної політики держави. У нас взагалі немає пріоритетів держави: куди ми йдемо, що робитимемо, куди підуть наші основні кошти, зусилля. Адже військова політика — це тільки час-

тина загальної політики. Але в принципі доктрина нормальна. Просто нам ніколи не треба створювати ситуацію вибору, наприклад: незалежність або обороноздатність чи замочити або без'ядерність. Треба розуміти, що коли Україна буде ядерною, то на це підуть основні кошти держави. Але сьогодні ж не сталінські часи, коли можна тупити ногою і кинути 40 відсотків бюджету на оборону в мирний час. Тож підступом голосування по докт-

рині законодавчому.

Іван Макар (Львівська область).

— Ці засідання не варто було робити закритими, але вони такими були, тому говорити про події на них некоректно. А щодо загальної позиції України у військовій політиці, то має ставлення до неї вкрай негативне. Я обурений безхребетною політикою — і військовою, і зовнішньою, нашого Президента й уряду. У світі рахуються з сильними, а

ми займаємо позицію слабкої держави, коли не врахований величезний промисловий, військовий, технічний потенціал України. Яким би це все показало, засвідчили свою здатність його захистити і владно ми розпоряджались, то з нами пішли б на співпрацю країни, спроможні властиві капітали в нашу промисловість, в оборону також. Хто хоче бути сильним, той нім і буде, хто не хоче — той залишиться слабким, і на нього «здиґають» інші.

Записав Володимир СКАЧКО.

ЗАЯВА НАРОДНОЇ РАДИ

(Заключення,
Початок на 1-й стор.).

Содержание текста этой шифтелеграммы свидетельствует о том, что ее составители оказали в этот период полную моральную и политическую поддержку ГКЧП в Москве и дали указания о мерах, направленных на обеспечение благоприятного исхода деятельности незаконно созданных структур.

Вопреки требованиям ст. 71 Конституции Украинской ССР, принятой в ноябре 1990 года и установившей приоритетность законов Украины над законами СССР, в шифтелеграмме потребовали от органов, кому она адресовалась, руководствоваться только законами СССР и документами, издаваемыми ГКЧП.

Можна дискутувати, якого звинувачення кримінально чи кримінально-адміністративного криміналізму Компартії України, але численні документи, зібрані по цій Україні, переконливо свідчать про діяльність підтримку кримінальними ланками КПУ московського ГКЧП.

З пам'яті нашого народу не стерти і тих чорних сторінок історії КПРС — КПУ, коли під прапором цієї партії, іменем цієї партії, силами цієї партії мільйони людей, громади, народи виступили жертвами злочинних комуністичних дій. Це жертви громадянської війни, розв'язаної більшовиками в Україні, жертви колективізації і розкуркулення, жертви голодомору 33-го, жертви червоного чекістського терору, жертви насильницького вивезення мирного населення із Західної України та Криму. З пам'яті народу не стерти чорного геніциду, якого зазнала Україна: проголошення сімдесятиріч будівництва комунізму. Не стерти з нашої пам'яті маґаданських, солов'янських, мордовських, перських політичних концтаборів. Комуністичне суспільство було жакливою тюрмою народів, де вільно дозволялося тільки прославляти керівників лєнінської партії. Облудна георія комуністичного інтернаціоналізму наших національних багатств, нищення нашої природи і культури. А захоплення вчорашнього комуністичного номенклатурою всіх ключових посад і господарських важелів у незалежній Українській державі стало причиною остаточного її розграбування.

Все це спонукає нас, членів Народної Ради, розцінити Постанову Президії як глум над честю нашого народу, як злочин перед цивілізованим людством.

Неприпустимим є і грубе нехтування Президією Верховної Ради діючої Конституції України — адже переліг Указів Президії, згідно зі ст. 106 Конституції, не входить до компетенції Президії. З огляду на це, Народна Рада вважає недоцільним, аніж Президії Верховної Ради України, як поставили підписи під цією Постановою.

Народна Рада вимагає винесення питання про діяльність Компартії України як питання загальнодержавного значення на всенародний референдум.

Голова Народної Ради
Іван ЗАЄЦЬ.

м. Київ
22 квітня 1993 року

ПОЗИЦІЯ ШЕСТИ ЧЛЕНІВ ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Президією Верховної Ради України підготовлено для прийняття Проект Постанови «Про Укази Президії Верховної Ради України від 26 30 серпня 1991 року «Про тимчасове припинення діяльності Компартії України і «Про заборону діяльності Компартії України». Заявляємо, що прийняття Постанови Президією порушує статтю 106 Конституції України, відповідно до якої Президія Верховної Ради України не має повноважень відміняти Укази, прийняті які вона мала право у 1991 році до звільнення інституту Президента.

Члени Президії: ВІЯК П. І., КИСЛИЙ П. С., ПАВЛЮК Д. В., ПИЛИПЧУК В. М., ТАЧУК Л. С., ЯВОРІВСЬКИЙ В. О.

Щось новеньке

Звичайно, з Каїром треба знайомитися не через вікно туристичного автобуса. Я щиро позавдаю тим туристам, які літають до єгипетської столиці і матимуть можливість зайти у мертве місто, постояти біля мертвого палацу, пройтися вузькими кварталами старого міста, посидіти на березі Нілу. Вже не гадаю численні музеї, палаці, мечеті і християнські церкви, яких тут, до речі, багато, та відомі сайні базари і дешевими екзотичними фруктами.

Але найбільша цінність єгипетської столиці — піраміди, які стоять одразу за містом, у Лівійській пустелі. Скільки б ми не читали і не чули про це чудо світу, дійсність перевершує будь-яку уяву. Важко підібрати слова, щоб передати почуття, які охоплюють від дотику до цих неймовірних впадинок рук людських. Піраміди Хеопса і Хефрена розташовані поруч, і навколо них завжди безліч туристів з усього світу, і це привертає увагу поліцейської, які несуть патрулювання на... верблюдах.

...Ми шукемося один за одним, і зігнувшись, йдемо по вузькому провулку до центру піраміди Хеопса, де знаходи-

ться успішниця. І лише з ній можна виростати, але вільно дихати неможливо: не вистачає повітря. Хоча успішниця доволі простора. Подивилися ми і на гранітний саркофаг, який встановлено біля дальньої стіни.

А потім нам запропонували оглянути найдревніший пам'ятник Єгипту — монументальну скульптуру Сфінкса, який лежить за 300 метрів від піраміди. Про враження від картини, що відкривається, писати просто зайве...

...Лізно ввечері разом із першими пасажирками, які летіли із Каїру, ми повернулися у Бориспіль.

Переконаний, що ця авіалінія найближчим часом буде завантажена на сто процентів, — сказав мені в інтерв'ю генеральний директор об'єднання цивільної авіації «Авіалінії України» Л. Погрібний. — Нам важко прориватися без допомоги на світові лінії, але ми це робимо. Зараз наші літаки здійснюють рейси у 15 міст Західної Європи, Близького Сходу, Азії. Ведемо переговори про відкриття постійної авіалінії до Індії та Китаю. Намагаємося доводити обслуговування на наших літаках до

світових стандартів. Ось дивіться: навіть дрібничка — посуда для обіду, серветки мають українську символіку, а пасажирів асе це помітили.

На підтвердження слів Леоніда Васильовича можна сказати, що одна з єгипетських туристичних фірм вже готова перевезти українських туристів новим рейсом до Єгипту. Там їм запропонують оглянути казковий Каїр, відпочити на

морі в Олександрії і придбати дешеві речі у Порт-Саїді. Що ж, ми відкриваємо світ вже не з підручників географії і передачі «Клуб мандрівників». Та й світ відкріє для себе Україна. Завдяки «Авіалініям України» теж.

Олександр БІЛИК.

На знімку: будови Каїру.
Фото Григорія КУВАЛОВА.

Крісло для гостя

ДОПОМОГТИ БЛИЖНЬОМУ

У Подільському районі на початку цього року створено перший у столиці територіальний центр соціального захисту, допомоги й обслуговування інвалідів, одиноких престарілих та малозабезпечених громадян. Його директором стала Людмила Іванівна Пярбуцька, яка одночасно працює заступником голови районної держадміністрації. Сьогодні вона наш гість.

— Людмиле Іванівно, мабуть, не варто заглиблюватися про місто створення центру, бо все сказано у його назві, а от що він собою являє, розкажіть, будь ласка.

— Ще у 1985 році на Подолі була створена спеціалізована експериментальна служба допомоги одиноким престарілим людям. Згодом з'ясувалося, що державна допомога потрібна не тільки їм, а й інвалідам, хворим, ліквідованим наслідками аварії на ЧАЕС. На об'єкті у відділі соціального захисту населення зараз понад 25 тисяч чоловік.

Наш центр організував надомне обслуговування людей похилого віку та інвалідів, вирішує питання працевлаштування людей, надає матеріальну допомогу малозабезпеченим і багатодітним сім'ям. Встановили ми й контроль за розподілом гуманітарної допомоги.

— Тобто ви об'єднали під одним дахом всіх людей, які потребують допомоги.

— Саме так. У перспективі

при центрі відкривемо дитячий ідеальний, майстерні, де люди зможуть виготовити необхідні для себе речі, а то й просто заробити якісь гроші, спеціалізовані магазини, де б можна придбати хоча й поношений, але дешевий одяг. Для престарілих людей виділили два будинки — на Юрківській, 34-5 та Ярославській, 8, де після капремонтів розмістимо комплекс медично-соціальних та побутових послуг. Все це об'єднаємо комплексною програмою «Гурбота», до виконання якої підключилися майже всі підприємства і організації району.

— Мабуть, тут не обійдеться без допомоги спонсорів!

— Значну матеріальну допомогу центру надає держава на екіпіровку судноплавна компанія «Укрінфлот». Дяку-

ю ми і асоціації ділового співробітництва «Поділля», науково-виробничому об'єднанню «Техніформкомплекс». Цей перелік можна продовжити...

— До речі, зараз Києві з'явилися офіси благодійного дія пам'яті «Біла Чорнобиля», де перелічують ці спонсори...

— І не тільки вони. Разом з Комітетом містечка Київської міської держадміністрації і фірмою «Київкіно» ми впродовж 26 квітня зібрати в кінотеатрі «Ювілей» учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. Вручимо їм подарунки, покажемо кінофільм «Поки ще живемо». На зустріч із чорнобильцями приїдуть на столярстві Свято-Іллінської православної церкви, хор студентів Київської Духовної Семінарії і Академії, кінорежисер Георгій Шклярєвський, народна артистка України Раїса Нещадківська та заслужений артист Валерій Петренко, автор і виконавець пісень Ігор Жук.

Такі вечори ми проводили й для воїнів-афганців, на 8 Березня та на честь Дня захисників Батьківщини. Знаю, який емоційний заряд несуть такі заходи. А 26 квітня ми ще організуємо виставку ліків, торгівлю, роботу консультативного центру. Переконаю, люди будуть задоволені.

Людмиле Іванівно, де знаходите час для такої копії роботи!

— Краше не питаєте...
Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

Реалії

«ЗОЛОТА ЗІРКА»

ДО ГЕРОІВ НЕ ДІЙШЛА

Радісна звістка надійшла днями у Віннограді: місцевому заводу пластмасових сантехнічних виробів присуджено «Європейську Золоту Зірку» — за винятковість у галузі морального іміджу та якості продукції.

Високу нагороду мали вручити директорові заводу на 18 з'їзді лауреатів, що проходив у Мадриді. Але Юліус Красная ті там і не одержав: колектив не має валюту, аби оплатити закордонне відвідування. Отже «Золоту Зірку» доведеться пересилати поштою... Між іншим, ця висока відзнака визнається у 83 країнах світу.

Микола ГОРБАТ.

Закарпатська область.

Коротко

ПОДАРУНОК КНЯЗЯ СТАРИЦЬКОГО

20 тисяч книг англійською, німецькою, китайською, єврейською, слов'янськими мовами та унікальну колекцію марок передав минулого тижня Києво-Могилянській академії князь Володимир Стариченко з Мюнхена.

З відкриттям першого в Східній Європі вищого навчального закладу відновилася й давня його традиція — робити подарунки бібліотеці університету. Першим презентував свою колекцію літератури з мовознавства і латиністичних академік Віталій Бріковський. За рік наукова бібліотека збільшила понад 60 тисяч книг, більшість з яких — подарунки українських та зарубіжних організацій і окремих dobroditel'.

Олена ГАНЦЯК-ВЛАД.

НОВИНИ ФУТБОЛУ

Як відомо, 27 квітня в Одесі пройде товариський матч національних збірних України та Ізраїлю. Сьогодні на базі ФК «Чорноморець» підтримати гравців нашої національної команди. Її тренери Олег Базилевич (голова), Микола Павлов та Леонід Каченко викликали: воротаря — Ковтуна («Динамо», Київ), Помузана («Металіст», Харків), Телушкіна («Ніва», Тернопіль); польових гравців — Топчієва, Ковальчука, Леоненка (усі — «Динамо», Київ), Діряку, Бенжару, Яковенка, Михайленка, Хохлаєва, Популєна, Кондалова (усі — «Дніпро», Дніпропетровськ), Кандаурова («Металіст,

Харків), Мушкінку («Металург», Запоріжжя), Гайдаша («Таріа», Сімферополь), Павлова («Шахтар», Донецьк), Дем'янука («Ніва», Тернопіль).

КУБОК КУБКІВ. 1/2 фіналу. «Антверпен» (Бельгія) — «Спартак» (Москва, Росія) — 3:1. Голи: Чернятинський (37), Яковлевич (66), Лендхофф (80, з пенальті) — у господарів; Радченко (20) — у гостей. На 79-й хвилині вилучено з поля Онопка («Спартак»). Результат першого матчу — 1:0 на користь московців. «Парма» (Італія) — «Атлетіко» (Мадрид, Іспанія), 0:1 (перший матч — 2:1). Таким чином, у фіналі, що пройде на стадіоні «Уемблі» в Лондоні, зустрінуться «Антверпен» і «Парма».

РОСІЙСЬКА РУЛЕТКА: що вирішить референдум?

Напередодні

Тож чим ближче година «Ч», тим більше неясності й запутаності. Ще й тому, бо немає жодної з Росії політичних партій, які чітко сформувалися. Нормального, а не революційного типу.

Конструктивної програми в «Громадянського союзу» як не було, так і немає. Усе Воїнський об'єднання, тепер — Липицький. Про всіляких там павлово-бабуріно-астаф'євих взагалі годі й казати. Вони соціальне замовлення поважних хлопців виконують. Тих, що за лаштунками стоять і за ниточку смикують. А самих до влади всерйоз допустити — розпочнуть «нову світову революцію».

«Що ж у такій ситуації для нашої незалежності України краще? Немає альтернативи — продовження президентства Єльцина та його команди. Адже саме Борис Миколайович з його непослідовністю і помилками (хто ж їх не припускався в такій смутній часі) і є реальним центристом. Навіть певним балансом між різними, навіть антикакими торами, готуючи переграти горляки дбали до себе, а зарозумілим співвітчизників, викинувши їх у вир, може, найстрашнішою в історії людства громадянської війни. Всі ці дилетанти від політики, які думають про себе, що вони — рятівники. Вітчизни, нічого розумного не запропонували й запропонувати не можуть.

У тому ж, що реформи (причому, кардинальні) — потім».

(Закінчення. Початок у номері за 23 квітня).

Колаж Володимира КИСЕЛОВА.

рібні, впевнені всі прагматично мислячі політики. І тільки не треба кліти яриків. «Ларократів» такі ж різні, як і «демократів» (задаймо устешного Астаф'єва та й наших декоративних). Не знаю інших варіантів у рад країни, щоб мислячий честолюбний і розумний індивід міг зробити кар'єру, інакше як через КПРС. І певна: мало хто з політиків 80-х вірив у солов'їнський рай, який, за класиками, давмо мав би стати, та все відкладали до наступного парт'їзду. Останні покоління кремлівських марзаматиків, діючи за формулою «після нас — хоч потоп», вичапило з більшовицької Росії, та не лише з неї, все

і навіть трішечки більше. Дешеві нафтодолари дали можливість народові не жити нормально, а перебувати у невідданні: до краю якої велетенської безодні його ведуть і привели, і «скинули». Тепер треба якимось видряпуватися. Цим і пояснюється, що багато хто з нових політиків у Федерації, хоч і критикую курс Єльцина і його самого, поки що не бачить йому альтернативи.

Та що ж усе-таки буде, якщо до урні для голосування не прийдє необхідна кількість громадян або якщо Єльцин не набере стільки голосів, скільки звелі йому з'їзд (до речі, з порушенням закону звелі)? По-перше, люди з президентської ото-

чення переконані: відсоткові пропорції будуть на користь Бориса Миколайовича і проти депутатів. А це вже теж аргумент для рішучих дій з боку Президента. А, по-друге, сам Борис Миколайович чітко висловився щодо підбиття підсумків під час зустрічі з редакторами головних російських засобів масової інформації. До речі, пан Логунов, який очолює прохасбулатовську «Російську газету» на збори запрошений не був. Єльцин сказав, що не має наміру судитися із з'їздом з цього приводу, а тільки надіслав повідомлення до Конституційного суду, що рішення протизаконне.

І все-таки ситуація може повернутися так, що восени будуть призначені нові вибори як Президента, так і депутатів. Однак так далеко прогнозувати ніхто мало хто вміє. Тут у Росії, всього чого загалом чекати можна. Єльцин з'їзд розігнати готовий, коли відчуте, що немає загрози для кривавих баталій на просторах Росії. Він і вибори оголосить готовий будь-коли — хай тільки з'їзд наважиться завадити. І на своє президентське опитування піти — може. Може, ви — громадяни Федерації? За розпід з'їзду? А хто нині проти, багато? Одне складно уявити, як у разі відставки Єльцина правитиме Росією Руцькой. Якщо, будучи віце-президентом, він заявляє в Криму, що це російська територія, не доламається він, ставши в. о. Президента до того, що Київ — район М'янми? Як згадує, Олександр Володимирович непередбачуваний.

Лілія ГЕОРГІЄВА.

Москва.

Експрес-інформація

ПОЛІТИЧНЕ ВМОВЛЯННЯ ТРИВАЄ

«Голубі» каски домагаються, щоб мусульманські бійці залишили район міста Сребреніца, — заявив командувач військ ООН у Боснії генерал Моріон. Він додав, що цей населений пункт був раніше демілітаризований, і перебування у ньому загонів мусульман може призвести лише до нових озброєних сутичок. Моріон сказав, що атаки сербів на Сребреніцу малоймовірні, бо це означало б атаки на сили ООН, розташовані у місті, а отже, і на світову громадськість.

Водночас міжнародний посередник у врегулюванні югославського конфлікту лорд Оуен планує провести переговори з лідером боснійських сербів Міладжичем і командувачем їхніх військ Младичем. Посланець востере спробує переконати їх прийняти відомий мировотний план, який передбачає поділ Боснії на кілька автономних регіонів.

СЮРПРИЗ ВІД ПРЕЗИДЕНТА

Всупереч постанові російського парламенту Президент Росії Б. Єльцин підписав розпорядження, яким гарантовано конституційні права військослужбовців на участь у майбутньому референдумі. Відповідно до цього документу, право голосу отримали й ті військові, котрі служать поза межами Російської Федерації. Б. Єльцин згадав про відповідні накази військ від російського міністерства Федерації. Розпорядження Президента стосується, зокрема, російських військослужбовців у державах Прибалтики, Східній Німеччині, а також у Придністров'ї та Таджикистані.

ПРОКОНТРОЛЮЙТЕ ЗА ЄВРОПЕЙСЬКИМИ СТАНДАРТАМИ

З проханням направити спостерігачів на парламентські вибори, які мають відбутися у липні, звернувся до НБСЕ керівник Таджикистану. Про це повідомляв міністр закордонних справ Швеції М. аф Улгас після переговорів з таджикистанськими лідерами. Вони здійснюють поїздки до Казахстану, Киргизстану, Узбекистану, Таджикистану й Туркменістану. М. аф Улгас висловив сподівання, що відкриття таджикистанської місії при штаб-квартирі НБСЕ у Відні сприяватиме встановленню тісніших контактів між цєю середньоазійською республікою і згаданою міжнародною організацією.

ПЕРШІЙ НАСЛІДОК РЕФЕРЕНДУМУ

Прем'єр-міністр Італії Д. Амато офіційно подав у відставку, однак погодився залишитися на цьому ж посту, доки не буде знайдено заміни. Він заявив, що його відставка стала логічним наслідком нещодавнього національного референдуму, у перебігу якого виборці значною більшістю схвалили нову форму виборчої системи. Д. Амато знову повторив свій заклик поновити з миттю і провести інститу в уряді.

МОЖЕ, АЛИМИ РОЗСУДЯТЬ

Засідання Ради альянсу (старіший) і найпильніший у Чечні ісламський теологія триває у Грозному. Його учасники йдуть на основі шариатських законів визначити, що ж правий у протистоянні парламенту й Президента Д. Дудаєва. Напередодні Конституційний суд республіки постановив, що чеченський лідер, розігнавши парламент, порушив Конституцію Чечні. Однак це не сприяло роз'ясненню політичної кризи. То, можливо, алимів нарешті розсудять державні діячі.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

ПОШТОВХ ДО ДОБРОСУСІДСТВА

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

В'ї. Одне з найважливіших питань, яке стояло обговорили під час зустрічі, — підтримка національних меншин: української в Молдові та молдовської в Україні. П. Луциский запропонував організувати зустріч представників Києва, Кишинєва і Тирасполя, щоб дати поштовх розв'язанню наявних проблем. З української сторони ідею було підтримано. Наприкінці переговорів визначили основні напрями розвитку міжпарламентського діалогу.

Уранці наступного дня міжросійським парламентам зустрілися з представниками постійних комісій Верховної Ради. Обговорювалося широке коло питань, зокрема про необхідність сувереного пропускового режиму на українсько-молдовському кордоні. Зазначалося, що такий режим потрібний, щоб припинити потоки зброї з Придністров'я в Україну і навпаки.

Питанням економічного співробітництва була присвячена бесіда членів молдовської делегації з Прем'єр-міністром України Л. Кучмою.

У другій половині дня делегація прийняла Президент України Л. Кравчука.

Олексій ЄВСКІОВ.

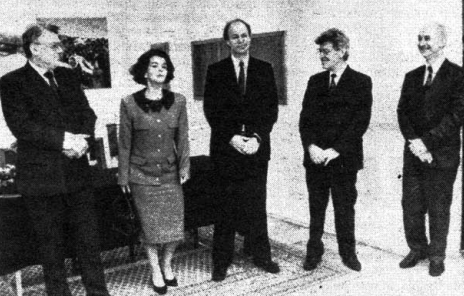
Співробітництво

3 НОВОСІЛАМ!

Угорщина одна з перших країн, яка визнала незалежність України і розгорнула з нею торговельно-економічне та науково-технічне співробітництво. Це й не дивно: ми — найближчі сусіди. Торговий радник Посольства Угорської республіки в Україні Тамаш Беркі наочно відчув, як за останні роки зросла увага дільових людей до нашої країни. Це підтверджується і недавно оголошеними статистичними даними угорської митної служби: товарообіг склав 350 мільйонів американських доларів. З них 200 мільйонів — експорт, 150 — імпорт. Якщо у 1989 році в Україні працювало лише 8 працівників угорських підприємств, то наприкінці минулого року вже 22.

Одне заважало роботі торговельного представництва «сусідньої держави» — відсутність приміщення. Тамаш Беркі пройшов зі своїми співробітниками, кількість яких постійно зростає, через масу поневірянь і перепон. І нарешті на вулиці Стрілецькій, 16 було виділено чудове приміщення, яке після ремонту зайняли співробітники Бюро Торгового радника Посольства Угорщини.

Урочисте відкриття Бюро відбулося під час візиту до Києва міністра міжнародних

економічних зв'язків Угорщини доктора Бели Кадара. У церемонії відкриття взяли участь Посол Угорщини в Україні Іштван Варга і міністр зовнішньоекономічних зв'язків України Іван Гері. Після вітальних слів журналісти і бізнесмени оглянули робочі кабінети Бюро, оснащені сучасним угорським обладнанням. Тут відкрито інформаційний відділ, де угорські та українські бізнесмени можуть отримати інформацію про можливість майбутніх торговельних зв'язків або доручити Бюро встановити необхідні контакти. Є тут і дистанційний зал, в якому

угорські підприємства демонструватимуть свою продукцію.

Отже, в угорсько-українському співробітництві після новосілля Бюро відкриваються нові перспективи. А минулого четверга Тамаш Беркі зустрів важливий вантаж: з Угорщини надійшли дефіцитні ліки для людей, які постраждали аналіслом аварії на ЧАЕС. Вони будуть передані лікарням Києва, Житомира.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

КОШТИ ДЛЯ РЕФОРМИ— НЕ В КИШЕНЯХ ІНВАЛІДІВ

26 квітня Спілка «Чорнобиля» України за 17 годин 30 хвилин планує провести всеукраїнський мітинг пам'яті і водночас висловити протест проти побудови держав за рахунок соціальних програм.

Як пояснив президент Спілки Юрій АНДРЕЄВ, не маючи єдиної програми виходу з кризи, Кабінет міністрів піднімає її окремими декретами. Інше було повідомлення про внесення урядом змін до «чорнобильського» закону, які значно обмежують пенсії інвалідів-чорнобильців.

Після цього в різних містах ліквідатори провели голодовки (хоча Спілка принципово проти такого методу протесту), мітинги тощо. Відбулися зустрічі керівництва Спілки «Чорнобиля» і Фонду допомоги інвалідам Чорнобиля з урядовцями. Було з'ясовано, що декрет про внесення змін до закону так не набув чинності.

Разом з «чорнобильськими» відомствами та міністерствами розроблено пропозиції, зокрема, щодо нарахування пенсій чорнобильцям таким чином, щоб не обмежувати їхні права і водночас запобігти зловживанням правами. Щоправда, випадки зловживань не такі вже й численні. Однак саме через них в суспільстві вже побутує думка про чорнобильців як про паразитуючих елементів.

Президент Українського національного фонду допомоги інвалідам Чорнобиля Юрій БАГРОВ додає, що суперечки між інвалідами-афганцями, чорнобильцями тощо лише на руку уряду. Тому, щоб уникнути конфронтації, вимоги чорнобильців мають бути зрозумілі в суспільстві. Інакше їх не вдасться реалізувати.

Ю. Багров на конкретному прикладі розповів про «схематизм» отримання пенсій у розмірі понад півмільйона. Ці пенсії нараховували, виходячи з зарплати в комерційних підприємствах, а не на роботах з ліквідації наслідків аварії, що дозволено законом. Такі пенсії по суті не є чорнобильськими. Але урядовці не можна шукати гроші в кишенях інвалідів Спілки «Чорнобиля» України, захищаючи права постраждалих, не лише критикують, а й намагаються підка-

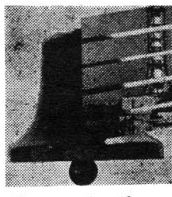
зати, де треба шукати коштів. Розроблено чимало цікавих пропозицій, які, певне, і урядові не слід відкидати. Вони стосуються і економіки, і енергетики, і ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, і багато ще чого. Мабуть, це правильно. Адже стан постраждалих визначають не лише розміри пенсій та гуманітарної допомоги, а й багато інших чинників, що впливають на здоров'я та добробут суспільства.

Втім, і сьогоднішні турботи постраждалих не залишаються поза увагою Спілки. Приміром, лише в день зустрічі з її керівництвом видано матеріальної допомоги на суму понад 400 тисяч карбованців. Скарги на те, що Спілка «Чорнобиля», мовляв, відмовляє в допомозі, Ю. Андрєєв пояснює так: ми не подасмо і не подаватимемо допомоги забезпеченним інвалідам. А це саме такі скриваються.

Щодо скандалу навколо гуманітарної допомоги з Німеччини, яку начебто розпродано за безцінок, Ю. Андрєєв нагадає, що йдеться в основному про велику кількість афганців, обслуговуваних. Не хочемо воно потрібне, не було і коштів на його перевезення в Закарпаття. Частину одягу одержали Асоціації «Чорнобиля» з МВС та МО України, інші постраждали, які його потребують.

Решту президія Спілки, а потім і конференція вирішили перетворити на благодійний фонд. Вже переохочено за одним мільйону карбованців і більше в області та відомчі об'єднання постраждалих. На коштах цього фонду будуватимуть санаторій у Трускавці, фізкультурно-оздоровчий комплекс у Києві. Сформовано також фонд екстреної соціальної допомоги — після пожеж, на отримання ліків, на оплату юридичної допомоги тощо. Подальше використання фондів відкрито для перевірок.

Щодо зловживань, то за зверненням з'їзду інвалідів-чорнобильців, на якому недавно проголошено створення ще одного Українського фонду інвалідів Чорнобиля, діяльність Спілки «Чорнобиля» України перевіряв відділ боротьби з організованою злочинністю Шевченківського РВВС Києва. Жодних порушень перевіряючі не виявили.

На калплиці, побудованій у Києві в пам'ять загиблих чорнобильців, днями відкривали меморіальну дошку. Ця калпниця — перша в духовному комплексі на честь 1000-ліття Хрещення Рсї.

Дошку відкрив полковник Леонід Телятников. В пам'ять загиблих глава Української православної церкви [Московський патріарх] митрополит Володимир відслужив молебень.

До уваги уряду

ЗВЕРНЕННЯ ДЕПУТАТІВ

Напередодні сьомої річниці Чорнобильської катастрофи народні депутати України В. Будько, В. Рудик, В. Яценко звернулися з листом до Президента України, Голови Верховної Ради та Прем'єр-міністра, в якому говориться, що багато місцевих організацій не забезпечують реалізації чорнобильських законів. Зокрема, не виконують програми переселення людей із забруднених територій, незадовільно ведуть газифікацію та водопостачання, скорочують програму благоустрою забруднених населених пунктів, систему постачання в ці райони продуктів харчування. В той же час в урядових колах настирливо формується думка про скасування чорнобильських законів.

Народні депутати просять керівників держави вжити заходів, щоб забезпечити виконання чорнобильських законів у повному обсязі і не припустити ліквідації системи захисту населення.

ГРАБУЮТЬ ДІТЕЙ

Тільки рішуче втручання уряду може зупинити пограбування дітей, котрі уражені наслідками Чорнобильської катастрофи

Лише кілька місяців шалюво проіснував Республіканський регіональний консультативно-діагностичний центр матері і дитини, який розмістився у новітній, прекрасній будівлі колишньої другої поліклініки четвертого управління Міністерства охорони здоров'я.

Сучасний, можна сказати, феєричний будинок одразу ж привернув увагу багатьох комерційних структур, до яких чомусь і прихильності ставляться найвище керівництво Міністерства охорони здоров'я.

Дедалі більше потісняючи дітей, медичний заклад окупують «Укркультури» та інші. Не окремі кімнати — по поверху вибирають

окремі з них у хворих дітей.

І ось нова тривога. Міністерство, заспокоюючи людей і заявляючи, що воно збереже лікувальний Центр, тим часом готує документи про його ліквідацію. І вже ходили від Академії медичних наук і фірми «Дженерал торс» хазяїня похіджа, поверхами цього закладу, прикидуючи, як найвручніше розміститися в його приміщеннях.

Ситуація серйозна. І що уряд не каже свого рішучого «ні» чиновникам від охорони здоров'я, діти, серед яких основна частина проживає в районах, що зазнали лиха від Чорнобильської атомної, опиняться на вулиці.

Редакція продовжує журналістське розслідування цих фактів.

ТУПИК У ЧЕТВЕРТІ ЗОНІ,

або Дезактивація на кінчику пера

Нещодавно Мінчорнобиль оцінив, наскільки зменшаться чорнобильські зони радіоактивного забруднення, якщо їхні межі визначити за новим критерієм. Щоправда, новий вимір тільки для четвертої зони — зони посиленого радіоекологічного контролю.

А вся новизна в тому, що зони вирішили визначати не за щільністю радіоактивного забруднення ґрунту, а за можливою дозою опромінення жителів. Це цілком логічно. Адже за однакового забруднення землі опромінення може бути різним через різний вміст радіоактивних в рослинах, овочах, молюсках тощо, залежно від різних властивостей ґрунтів.

Отже, що ж станеться з четвертою зоною?

Якщо сьогодні в ній живуть понад 1,7 мільйона чоловік, то залишаться менше 600 тисяч. Тобто дві третини «опиняться» на чистій землі. Щодо кількості населених пунктів, то майже половина з них «вийде» із зони.

Скорочення четвертої зони було б ще більшим, якби торік від «унікальної» української методики визначення забруднення ґрунту не перейшли до загальноприйня-

тої в інших країнах.

Фактиці з Мінчорнобиля пояснює, що четверта зона і взагалі забруднена територія починається там, де лінійна пошта дозавище опромінення може отримати ще 0,05 бер за рік. При розрахунках можливої дози враховують збіг найнесприятливіших умов проживання. Тож і виходить, що справжня доза за опромінення принаймні втричі (а інколи — вдесятеро) менша за розраховану. Проте саме розрахунки визначають, забруднена земля чи ні. Така перестраховка, певне, не завадить.

Оцінку скорочення зони Мінчорнобиля виконав за завдання уряду. Що далі? Чи наважиться уряд за її результатами переглянути розміри чорнобильських плям на карті України? Якщо так, то слід згадати, що закони не мають зворотної дії. Адже і старі, і нові методику і критерії щодо визначення зон вводили законодавчо. З раптовою «очищенням» величезних територій пов'язані як складні морально-психологічні проблеми. Однак пільгове життя на чистих землях за нашої структури теж моральне...

Дехто вважає, що ситуація зайшла у безвихідь.

Сторінку підготував Олексій БРЕУС.

Переселення

ВІД ЦЕЗІЮ ДО РАДОНУ

Чи завжди люди, переселючись із забруднених територій, потрапляють на чисті? За терміновим переселенням 1986 року траплялося, що нові місця іноді справді були не найкращими.

Але переселення триває досі. * Тож, чи вдасться надалі уникнути таких енегразді?

В Українському науковому центрі радіаційної медицини (УНЦРМ) вивчили дози опромінення населення в містах, де нині живуть і житимуть переселенці — загалом 74 населених пункти. І що ж? Лише в одному випадку — при переселенні з Народицького району Житомирщини в Рокитинський район Волинської області — можна казати про очевидну користь зміни місця проживання, тобто про «економію» дози.

В інших «чистих» містах з такою ж впевненістю про це говорити не доведеться. І

справа не в чорнобильських Кіях, а в підвищеному вмісті природних радіаційних речовин, здебільшого радону, у ґрунті. Через його дозу опромінення людей саме такого рівня, що «чисті» міста часом можна віднести до четвертої або навіть третьої зон радіаційного забруднення.

А в Херсонській області, куди людей переселяють з Народицького району, за рахунок радону, як стверджує І. Лось із відділу дозиметрії УНЦРМ, ризик виникнення негативних наслідків опромінення у переселенців може збільшитися в п'ятнадцять разів.

Уперше на таку ситуацію звернули увагу фахівці з УНЦРМ, коли дізналися про переселення з Народицького району в Брусилівський, що на Житомирщині. І відрили на сполох. Адже відомо, що в Брусилівському районі кристалі масиви залягають досить

глибоко. Але рішення про переселення були вже прийняті раніше.

Чому ж «відступна» дія радону стала несподіваною? Важко сказати, бо фахівцям добре відомо, що Україна за вмістом цього елемента в ґрунтах посідає четверте місце в світі після Фінляндії, Швеції та Іспанії. І недарма у будівельників існує державний стандарт, за яким модерн будинок не може бути адміністративним на вміст радону в помешканнях. Цього стандарту дотримуються в Києві, та й додержують, здаючи будинки для переселенців?

Мабуть, ні. Інакше тепер, коли багато будинків уже заселено, не постало б питання про проектування для переселенців радіозахисних помешкань. Уже є креслення. Треба ще спорудити дослідний зразок і провести випробування. А також переорієнтувати будівельників. І збудувати тисячі нових будинків для переселенців. Не можна забувати й про тих, хто вже дихає радonom у звичайних будинках. Ото й усі проблеми, що їх додає радон. Та чи він лише?

Можно ли выучить английский дома ?

Это уже сделали более 200 тысяч студентов Европейской школы корреспондентского обучения.

□ **ЕВРОПЕЙСКАЯ ШКОЛА КОРРЕСПОНДЕНТСКОГО ОБУЧЕНИЯ.** ОСНОВАННАЯ ГОЛЛАНДСКОЙ КОМПАНИЕЙ "SHARKOW VENEER B.V.", ЯВЛЯЕТСЯ САМЫМ БОЛЬШИМ ИНСТИТУТОМ КОРРЕСПОНДЕНТСКИХ КУРСОВ В ЕВРОПЕ. В сфере оказания услуг и их количестве она не имеет себе равных. Не удивительно, что 97% студентов последовательно продолжают изучение языка, ведь современный результативный метод обучения разговорному английскому основывается на 50-летнем опыте обучения языкам в Западной Европе.

□ **ЗАНЯТИЯ АНГЛИЙСКИМ ПОТРЕБУЮТ ОТ ВАС ВСЕГО ЛИШЬ 15 МИНУТ ЕЖЕДНЕВНО.** Обучаясь на живых примерах, по оригинальной методике, которая не представляет трудности ни для молодежи, ни для людей старшего возраста, уже через несколько месяцев Вы сможете вести несложный диалог по-английски.

□ **ПОСЛЕ БЕСПЛАТНОГО УРОКА МЫ ПРЕДЛАГАЕМ ВАМ ПЕРВЫЙ МЕСЯЦ ОБУЧЕНИЯ ЗА ПОЛЦЕНЫ.** Это даёт Вам возможность познакомиться с методами работы под руководством Вашего постоянного преподавателя и убедиться как в качестве уроков и кассет с произношением, так и в высоком уровне нашего сервиса по обеспечению Вас всем необходимым для учебы.

□ **КАЖДЫЙ СТУДЕНТ ШКОЛЫ ИМЕЕТ СВОЕГО ЛИЧНОГО ПРЕПОДАВАТЕЛЯ.** Выбор преподавателей осуществляется по строгим критериям. Их опыт и знания являются гарантией оптимальной помощи Вам во время учёбы, а замечания и исправления, сделанные в Ваших домашних работах, помогут обрести уверенность, что Вы на правильном пути.

□ **УРОКИ СОДЕРЖАТ ВСЁ МАТЕРИАЛ, НЕОБХОДИМЫЙ ДЛЯ ОБУЧЕНИЯ.** Мы избавим Вас от необходимости покупать дополнительные учебники, книги или кассеты. Журнал **ЕШКО**, другие методические рекомендации, а также чистые кассеты для отработки собственного произношения Вы получите бесплатно.

□ **ПО ЖЕЛАНИЮ ВЫ МОЖЕТЕ ПРЕРВАТЬ ОБУЧЕНИЕ НА ВРЕМЯ ИЛИ НАСОВСЕМ.** Во время пробного месяца Вы сможете это сделать без финансовых потерь, а после его окончания вступает в силу дополнительный трёхмесячный срок обязательной оплаты, во время которого мы высылаем Вам свои материалы.

□ **ПОСЛЕ ЗАВЕРШЕНИЯ ОБУЧЕНИЯ НА КУРСЕ ВЫ ПОЛУЧИТЕ ЦЕННОЕ СВИДЕТЕЛЬСТВО ОБ**

ОКОНЧАНИИ ЕШКО, которая во многих странах Европы признана первой, лучшей и крупнейшей школой корреспондентского обучения.

□ **НЕ УПУСТИТЕ ЭТОТ ШАНС! ЗАПОЛНИТЕ ПРИЛАГАЕМЫЙ КУПОН!** Вы получите бесплатно пробный урок, познакомитесь с современным методом овладения английским языком дома. Вам не нужно будет уделять изучению языка постоянные учебные часы. Наш метод позволит Вам выбирать время по своему усмотрению и успешно овладевать языком под руководством преподавателя, который уделит Вам всё своё внимание, помогая советами и рекомендациями.

□ **ЦЕНА ОБУЧЕНИЯ ЯЗЫКУ ДОСТУПНА И СОСТАВЛЯЕТ 1200 крб. В МЕСЯЦ.** При нормальном темпе обучения курс рассчитан на 16 месяцев. Есть также возможность заказать кассеты с записями произношения, относящиеся к курсу.

КУПОН НА БЕСПЛАТНЫЙ ПРОБНЫЙ УРОК

Прошу выслать мне бесплатный пробный урок курса: "Английский для начинающих"

☐ на русском языке ☐ на украинском языке

Почтовый индекс:.....
Город (село), область:.....
Улица:.....
№ дома и квартиры:.....
Имя и фамилия:.....

Купон просим выслать по адресу:
310022, Харьков, а/я 248 Европейская Школа
Корреспондентского Обучения

5

СТРАХОВАЯ КОМПАНИЯ

«ХАРЬКОВ»

**АВИАЦІА І КОСМОС. ВИРОБНИЦТВО,
ПОЛЮТИ, ОБСЛУГОВУВАННЯ**

АТ «Страхова компанія «Харків» спільно з англійським авіаційним страховим товариством «Sedgwick» —

здійснює страхування всіх типів,
«Sedgwick» — це:

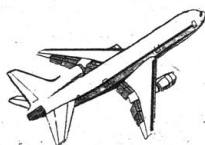
більш як 50 років в авіаційному і космічному страхуванні;

розміщення вашого ризику безпосередньо на англійському страховому ринку;

робота без посередників з урахуванням особливостей кожного клієнта.

**ТЕЛЕФОНУЙТЕ
І ПЕРЕКОНАЄТЕСЯ
В ЦЬОМУ САМІ!**

Телефони у Харкові:
(0572) 22-60-38
20-67-79
20-67-02

Вы заинтересованы в обеспеченном будущем?

СТРАХОВОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «САЛАМАНДРА» предлагает:

ВАМ — страхование дополнительной пенсии.

Это означает:

- в зависимости от суммы и срока страхования выплаты могут составить 3,5 млн. крб.;
- возмещение в случае инвалидности и смерти;
- пособие на оздоровление и оплату медицинских расходов;
- беспроцентный кредит.

ВАШИМ ДЕТАМ — накопительное страхование к 18-летию.

Это означает:

- ежегодное начисление процентов на внесенную сумму;
- возмещение стойкой утраты общей трудоспособности детей и подростков;
- пособие на оздоровление и оплату медицинских расходов;
- ежегодное тестирование с целью оценки состояния здоровья и определения профессиональной ориентации детей и подростков.

Кроме этого, САО «Саламандра» представляет застрахованным не менее трех лет подросткам возможность:

- с 13 лет участвовать в страховом бизнесе в качестве представителя фирмы;
- с 18 лет открыть собственное дело.

Адрес: г. Харьков, ГСП, пл. Советской Украины, 1. Дворец Труда, 6-й подъезд, 3-й этаж.
тел. 21-19-38, 21-19-36, 2018-75

ДОПОЛНИТЕЛЬНУЮ ИНФОРМАЦИЮ МОЖНО ПОЛУЧИТЬ ПО ТЕЛЕФОНАМ:

1. г. Киев (044) 290-49-77	19. Первомайск (Луганская обл.) (06455) 3-36-52
2. г. Винница (04322) 7-70-84	20. г. Полтава (05322) 2-96-39
3. г. Горловка (06242) 7-44-29	21. г. Свалява (Закарпатская обл.) (2819) 2-22-35
4. г. Днепротровский (0562) 65-92-24	22. г. Севастополь (0690) 41-25-30
5. г. Днепродзержинск (05692) 3-32-13	23. г. Симферополь (0652) 27-34-76
6. г. Донецк (0622) 93-11-54	24. г. Ужгород (03122) 3-30-71
7. г. Енаклія (06569) 3-00-94	25. г. Феодосия (06562) 3-02-37
8. г. Житомир 36-24-54	26. Харьков (0572) 20-65-12, 20-19-36, 21-19-38, факс: 21-19-37, (0552) 6-36-47
9. г. Запорожье (0612) 34-21-22	27. г. Херсон (043388) 25-13
10. г. Ивано-Франковск (03422) 3-24-11	28. г. Хмельник (Винницкая обл.) (03822) 9-13-37
11. г. Керчь (06561) 2-03-07	29. г. Хмельницкий (0472) 63-01-09
12. г. Кировоград (0522) 55-33-14	30. г. Черкассы (04622) 13-55-58
13. г. Красноармейск (Донецкая обл.) (06239) 2-03-53	31. г. Чернигов (0654) 32-88-83
14. г. Красноперекопск (06565) 2-12-35	
15. г. Кривой-Рог (0564) 26-60-22	
16. г. Луганск (0642) 53-15-37	
17. г. Николаев (0512) 37-23-38	
18. г. Одесса (0482) 28-86-86	

«Усім постам ДАІ, усім автопатрулям, усім... усім»

— Активізувати пошуку викрадених машин: «ВАЗ-2706», білого кольору, номерний знак... «Волга 2402», чорного кольору, номерний знак... — летіли в ефір слова чергового ДАІ міста Києва.

Ситуація, що повторюється, на жаль, щодня. Так скільки ж легкових машин викрадається у нас і чи вдається працівникам міліції хоч якийсь навести той порямок? — запитує заступника начальника управління ДАІ Києва, начальника дорожньо-патрульного служб В. РАЗВАДОВСЬКОГО.

— Минулого року, — сказав на це Віктор Іосипович, — за два перших місяці було викрадено 73 легкових

автомобілі, нині — 55. Хочеться вірити, що ця деяка тенденція до скорочення кількості угонів і далі триватиме. Однак ми не повинні думати, що вже добилися якихось добрих результатів у цій справі. Адже й досі у нас щодоби викрадається 4—5 автомашин. А коли додати до цього інші утрати, що здійснюються в нашій державі і так чи інакше проходять через Київ і фіксуються черговою частиною міста, то ми маємо справу з 10—12 угодинами транспортних засобів.

Поряд з цим стали діяти більш рішуче працівники міліції, які не зупиняються навіть перед застосуванням зброї, коли водії не виконують їхніх вимог зупинитися, або ж такого засобу, як «іжак». Буквально кілька днів тому цим пристроєм було зупинено іномарку, яка мчалася в бік Броварів, ігноруючи вимоги автоінспекторів. В машині сиділи четирьох молодиків, які були геть п'яні, в тім числі і водій.

Кожна операція під назвою «Нічне місто», як правило, дає можливість виявити 2—3 автомобілі, що викрадені.

— А які в нас, Вікторе Іосиповичу, найбільш «урожайні», якщо можна взяти таке слово, райони по викраденню автомашин?

— Щонайперше ті, де не дбають про нормальне освітлення вулиць, наприклад, Батутинський, Харківський райони, масив Теремки та інші. Стоянок там не вистачає, люди змушені лишати машини на вулицях, фактично в темряві, а це для злодіїв — рай. Ми зверталися і нині постійно звертаємось до міських властей, щоб краще освітлювали вулиці, створювали організовані стоянки, де чергували б самі власники машин. А районні підрозділи ДАІ завжди готові відгукнутися на прохання автолюбів допомогти охоронити такі стоянки. Багато клопотів маємо з водіями, які тікають з місць скоєння дорожньо-транспортних пригод. Адже саме через

такі правопорушення минулого року ми недорахувалися 150 людських життів. Водій, що збив людину і тікає, як правило, п'яний. Бо він знає, що коли медична експертиза підтвердить сп'яніння, покарання буде куди суворішим, ніж за те, що він просто втече з місця події. Такі випадки дуже складні для працівників міліції, оскільки п'яний водій не реагує ні на які попередження і вимоги, прагнучи будь-що втекти від переслідування. В січні цього року тільки протягом однієї ночі виникли три подібні ситуації.

У цій справі нашіми помічниками мають бути працівники кооперативних стоянок, які зобов'язані обстежити кожну машину, що від'їжджає, і при виявленні пошкоджень повідомити ДАІ. На жаль, і тут часто нехтують елементарними вимогами. Хотілося б назвати ще два номери телефонів, куди мешканці Києва можуть за телефоном на випадок телефонних ситуацій. Це 446-68-17, 441-01-11.

У нас досить різних протигугових систем. Навіть найпростіші з них ускладнюють дії злодіїв, оскільки всі ці плани розраховані на раптовість. Скажімо, злодії лише за одну хвилину відкривають двері автомобіля і це за хвилину-дві від'їжджають зі стоянки. Коли ж трапляються ядсь сер-

йозні перешкоди, пов'язані з дією протигугових пристроїв, майже завжди злочинці відмовляються від своїх намірів. Отож я дуже рекомендую всім, хто має машину, ставити хоча б найпростіші охоронні пристрої. Як і болти з «секретом», що надто утруднюють викрадачів коли.

— Але ж є «професіонали», яким усі ці пристрої — не перешкода для зловмисних намірів.

Є. Однак коли автомашини не захищені найпростішими та ще й обладнаними їх спеціальним захистом, і «професіоналу» не так просто їх здобути. Чому б, скажімо, біля будинків, у дворах, де згущуються десятки машин, не організувати нічне чергування власників? Кому ж, що міліція таких людей завжди допоможе, і це надійний спосіб уберегти своїх металевих друзів від викрадення. Злодії завжди подовгу вивчають, де і як стоять машини, придивляються, як вони охороняються. Тому б мешканцям будинків не повідомити міліцію, коли вони помічають у дворі плодирі, як правило, без номерних знаків автомашин, чужих людей, що вештаються між рядами припаркованих легкових? Зі злом потрібно боротися всім миром, тільки так можна його подолати.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

ВПЕРШЕ В УКРАЇНІ!

Міністерство зовнішніх економічних зв'язків України проводить на Українській фондовій біржі перші аукціонні продажі квот на експорт товарів.

Міністерство зовнішніх економічних зв'язків України повідомляє, що аукціонний продаж експортних квот відбудеться 28 квітня 1993 р. об 11 годині у приміщенні Української фондової біржі за адресою: м. Київ, Рильський пр., 10.

Для продажу пропонується:

Перелік лотів, запропонованих на аукціонний продаж

Найменування товару	Код за ТН ЗЕД	Одиниця виміру	Кількість товару в лоті	Кількість лотів (шт.)	Стартова ціна лоту (долари США)
1. Цемент	25.23	т	5.000	10	75.000
2. Руди і концентрати залізни	26.01	т	10.000	10	90.000
3. Труби великих і малих діаметрів заварні	73.04—73.06	т	500	40	63.000
4. Чавун переробний	72.01	т	5.000	10	195.000
5. Прокат чорних металів					
5.1. Арматурна сталь	72.13—72.14	т	5.000	6	405.000
5.2. Прокат гарячекатаний листовий	72.08	т	2.000	5	192.000

5.3. Прокат холоднокатаний листовий	72.09	т	2.000	5	210.000
6. Дріт сталевий	72.17	т	1.000	10	78.000
7. Двооскні титану	32.06	т	200	5	300.000
8. Аміак у водному розчині	28.14	т	1.000	10	45.000
9. Кислота сірчана та олеум	28.07	т	500	60	15.000

Примітка: вартість лотів сплачується у карбованцях за поточним курсом Національного банку України на день проведення аукціону.

Для участі в аукціонному продажі учасники подають такі документи:

1. Свідчення про реєстрацію підприємства.
2. Довідку органу місцевого самоврядування, на території якого розташоване підприємство, з зазначенням рахунку місцевого бюджету, на який будуть зараховуватися кошти від продажу експортних квот.

3. Заявку встановленої форми.
4. Копію платіжного доручення про сплату збору за участь у аукціоні в розмірі 5.000 (п'ять тисяч) крб. на рахунок УОБ в АБ «Лігва». Р/р 800161707 в Управлінні Національного банку України по Києву та Київській області, МФО 321024, або готівкою в касу біржі.

Особи, які представляють на аукціоні підприємства, повинні мати при собі доручення на участь та на право підпису відповідних документів, а також чекову книжку та печатку підприємства.

Довідки за телефоном: 228-00-16 (дод. 3-05), кім. № 203 (II поверх).

НАДЕЖНОСТЬ И КАЧЕСТВО

Рабочие станции i486DX2/66, Nanopage™ 486p™
Сетевые комплексные системы на базе Novell NetWare™ v.3.11.2.20
Многотерминальные системы на базе OS SCO Open Desktop™ 2.0
Системы автоматизированного проектирования: сканеры HP ScanJet IIc, HP ScanJet IIp
Профессиональные издательские системы: сканеры HP ScanJet IIc, HP ScanJet IIp
Принтеры формата A3, A4, мониторы 17" 19", русскоязычная версия Aldus Pagemaker™ v.4.0

WESCOM

310040, Харьков, ул. Пожарского 2/10
Тел. (0572) 94-76-01, 94-15-42, 93-40-75
Факс (0572) 94-35-73, 94-16-58

Приглашаем к намечену стенду #117 (зал №1)

С 26 по 30 апреля. Москва.

4-я Международная выставка
компьютерной техники.

ДВА ГОДА ПОЛНОЙ ГАРАНТИИ, ДОСТАВКА И УСТАНОВКА

Пропонуємо адресно-номенклатурні довідники, які складені за територіально-галузевим принципом і містять інформацію про 8 тисяч промислових підприємств України: адреси, телефони, продукція. Довідники мають предметні покажчики.

Вартість комплексу з 25 книг — 12000 крб. Книги надсилаються (видаються) негайно після попередньої оплати на р/р 1468504 в Приморському АТБ м. Одеси МФО 328146 МП «Ерго».

Адреса: 250058, м. Одеса, пр. Шевченка, 15/2, т. 68-57-79.

Нагадуємо: хто володіє інформацією — той володіє світом.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК —
ВЕРХОВНА РАДА
УКРАЇНИ
ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (а. о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДІМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДЯ (заст. головного редактора).

С. ПОРАДОК (а. о. відповідального секретаря).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46;
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34;
③ Рукописів не повертаємо. 441-89-44.
④ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

* Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

* За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить
5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка)
українською і російською
мовами.
Індекс 60955.
Загальний тираж
818583

Комбінат друку
видавництва «Преса
України»
252047, Київ-47,
проспект Терещків, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311074.